

31.05.2021

Asia/16

§ 418

Pasilan raitioteiden raiteistomuutosten hankesuunnitelma

HEL 2021-004787 T 08 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma, Pasilan raiteistomuutokset
- 2 Pasilan raiteistomuutokset, tekninen laajuus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy Pasilan raitioteiden raiteistomuutosten rakentamisen ja ratasähkötöiden hankesuunnitelman siten, että hankkeen arvonlisäveroton kokonaishinta yhteensä sisältäen suunnittelun, rakennustyöt ja hankkeeseen sisältyvät erillishankinnat sekä toteutuksen aikaiset laajuusmuutokset on enintään 9 850 000 euroa maaliskuun 2021 kustannustasossa.

Esittelijän perustelut

Kalasadaman raitiotien (raitiolinja 13) toteuttaminen edellyttää raiteistomuutoksia Pasilassa. Raiteistomuutokset mahdollistavat suunnitelman mukaisen liikenteen Kalasadaman ja Pasilan välillä. Uuden linjan liikennöinnin on tarkoitus alkaa vuonna 2024 ja raiteistomuutokset on tehtävä tätä ennen. Muutosten myötä Pasilan alueen raitiotieverkosto saadaan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) linjastosuunnitelman mukaiseksi.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategian mukaan liikennejärjestelmän toimivuudesta huolehditaan liikenneinvestoinneilla ja kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Päätösehdotus on kaupunkistrategian mukainen ja se tukee strategian tavoitteita kestävä kasvun turvaamisesta.

Aiemmat päätökset

HSL:n hallitus hyväksyi 10.2.2015 Helsingin kantakaupungin raitiolii-
kenteen linjastosuunnitelman.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.6.2018, 178 §, Kalasataman raitiotien
yleissuunnitelman.

Liikenneliikelaitoksen (HKL) johtokunta valitsi 2.4.2020, 51 §, ja kau-
punkiympäristölautakunta valitsi 7.4.2020, 201 §, allianssin palvelun-
tuottajat.

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Kalasataman ja Pasilan yhdistävä raitiotie liittyy olemassa olevaan rai-
tietieverkkoon Mäkelänkadun ja Radanrakentajankadun risteyksessä.

Hankkeessa toteutetaan raitiolinja 13 reitin vaatimat Pasilan raiteisto-
muutokset. Hankkeeseen sisältyy Pasilan alueen katujen ja raitiotien
sekä kunnallistekniikan rakentamistöitä.

Hankkeen tavoitteena on parantaa eri liikennemuotojen toimivuutta ja
mahdollistaa uusien raitiotielinjojen liikennöintiedellytykset. Raiteisto-
muutokset ovat välttämättömiä HSL:n liikennöintisuunnitelman mukai-
sen linjan 13 reitin ja liikennöintitason toteuttamiseksi.

Hankealueeseen liittyy myös kaupunkiympäristön toimialan ja Helsingin
seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) tekemiä töitä.

Hankkeen toteuttamiseen vaikuttaa myös vuosien 2021–2023 aikana
kyseisillä kaduilla ja niiden varrella toteuttavat muut mahdolliset katu-
ja/tai rakennustyöt. Pasilankadun talonrakennushankkeet saattavat
vaikuttaa töiden tarkempaan aikataulutukseen.

Hankkeessa on tarkoitus tehdä katu- ja raiteistomuutoksia seuraavissa
kohteissa:

- Radanrakentajantie
- Ratamestarinkatu välillä Radanrakentajantie–Asemapäällikönkatu
- Asemapäällikönkatu välillä Ratapihantie–Ratamestarinkatu

– Pasilankatu välillä Pasilansilta–Veturitie

Hankkeen toteuttaminen parantaa Kalasataman ja Hermannin alueiden saavutettavuutta joukkoliikenteellä.

Hankkeen toteuttaminen

Kalasataman ja Pasilan raitiotieyhteyden toteuttamiseksi on käynnissä Kalasatamasta–Pasilaan -allianssihanke (KaPa-hanke), jonka yhteydessä toteutetaan Kalasataman raitiotieiden yleissuunnitelman mukainen raitiotieyhteys Kalasatamasta Pasilaan (ns. perushanke). Hankkeen rakentamisen yhteydessä tulee toteuttaa myös perushankkeeseen liittyviä hankkeita Pasilassa, Vallilanlaaksossa ja Kalasatamassa. Liittyvien hankkeiden toteuttaminen palvelee Kalasatamasta Pasilaan–yhteyden rakentamisen lisäksi myös muuta tarkoitusta, mutta niiden toteuttaminen hankkeen kanssa samanaikaisesti on välttämätöntä hankkeen rakentamiskelpoisuuden varmistamiseksi. Pasilan raitiotieiden raiteistomuutokset on tarkoitus toteuttaa yhtenä KaPa -hankkeena. Useiden osapuolten mukanaolon vuoksi hanketta käsitellään YKT-hankkeena (yhteinen kunnallistekninen työmaa). Näin varmistetaan raitiotiejärjestelmän yhteensovitus ja tekninen toimivuus sekä liikennöinnin aloitustavoitteiden mukainen toteutusaikataulu. Työt on tarkoitus toteuttaa vaiheittain syyskuuhun 2023 mennessä.

Raiteistomuutokset toteutetaan samanaikaisesti katualueiden uusimisen kanssa. Näin varmistetaan ratageometrian toimivuus ja yhteensovitus katualueeseen sujuvan liikennöinnin mahdollistamiseksi.

Hankealueen katujen pintamateriaaleja uusitaan tarvittavassa laajuudessa. Kaduilla toteutetaan kisko-, raiteisto- ja pysäkkimuutoksia, rakennetaan uutta ja siirretään vanhaa kunnallistekniikkaa ja lisäksi poistetaan pilaantuneita maa-aineksia. Töiden yhteydessä parannetaan raitioliikenteen sujuvuutta ja luotettavuutta.

Radanrakentajantie

Hankkeessa uusitaan Radanrakentajantien päällysrakenne, rata- ja ratasähköinfra sekä pysäkki. Kadun länsipäässä muutetaan Ratamestarinkadun risteyksen vaihde mahdollistamaan uuden linjan liikenne. Pysäkin paikka kadulla siirtyy lähemmäksi Mäkelänkatua. Radan ylittävän Topparinkujan jalankulkusillan turvarakenteita parannetaan.

Ratamestarinkatu

Ratamestarinkadulle toteutetaan uusi raide Radanrakentajantieltä Asemapäälliköncadulle ja samalla uusitaan Ratamestarinkadun ja Asemapäälliköncadun kiertoliittymän raiteiden sijoitukset sekä rakenne-

taan uusia vaihteita kiertoliittymän ympäristöön. Pysäkkeihin ja niiden paikkoihin tulee muutoksia. Opastinsillan ja Resiinakujan jalankulkusillan turvarakenteita parannetaan.

Asemapäällikönkatu

Asemapäällikönkadulla nykyinen eteläisellä ajoradalla kulkeva raide poistetaan ja uusi raidepari rakennetaan kadun keskelle. Tässä yhteydessä myös ajoratojen, jalankulun ja pyöräilyn kaistajärjestelyt muuttuvat. Kadulle ei tule uusia pysäkkejä. Samalla toteutetaan useita putkistojen siirtoja. Ratapihantien risteykseen tulee kaksi vaihdetta. Toppa-roikan ja Sähköttäjänkadun jalankulkusiltojen turvarakenteita parannetaan.

Pasilankatu

Pasilankadulle toteutetaan uusi raitiotie kadun keskelle Pasilansillalta Veturitielle. Kadulle toteutetaan myös uusi raitiovaunujen ja linja-autojen yhteinen pysäkipari. Kadun alle rakennetaan uusia putkistoja. Pasilansillan/Pasilankadun ja Palkkatilanportin/Pasilankadun risteyksiin tulee uusia vaihteita ja raideristeyksiä.

Hankkeessa tehtävät työt katualueilla vaativat raitioliikenteen liikennekatkoja ja korvaavia reittejä Pasilan alueella. Katkoista sovitaan yhteistyössä KaPa-hankkeen ja HSL:n kanssa.

Tekninen toteutus sovitetaan yhteen kantakaupungin raitiotiejärjestelmän ja -verkoston kanssa. Melu- ja värinävaikutuksia hallitaan asianmukaisilla toteutusratkaisuilla. Raitiotien vaatimat sähkötyöt toteutetaan ratahankkeen yhteydessä, jotta liikennöinnin alkaminen asetetussa taivoteaikataulussa voidaan varmistaa.

Hankkeen kustannusten muodostuminen

Hankkeen arvonlisäverottomat kustannukset ovat enintään 9 850 000 euroa maaliskuun 2021 hintatasossa.

Hankkeen suunnitteluun on käytetty maaliskuun 2021 loppuun mennessä noin 500 000 euroa.

Hankkeeseen on HKL:n vuoden 2021 budjetissa varauduttu käyttämään enintään 1 500 000 euroa.

Vuodelle 2022 hankkeen kustannuksiksi on arvioitu noin 5 000 000 euroa, vuodelle 2023 noin 3 350 000 euroa. Vuosille 2022 ja 2023 sijoittuvat kustannukset otetaan huomioon HKL:n talousarvioiden laatimisessa noille vuosille.

Kustannukset muodostuvat allianssin kehitysvaiheessa palveluntuottajan ja tilaajan yhdessä määrittämästä tavoitekustannuksesta. Määritetty tavoitekustannus sisältää teknisen kustannuksen lisäksi myös suunnittelun, projektin johdon, ja omistajan kustannukset sekä riskit. Yhdessä määritetty tavoitekustannuksen taso on varmistettu osana kehitysvaiheen yhteistyötä sekä tilaajan kustannusasiantuntijoiden toimesta.

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen

Hanke aiheuttaa arviolta 62.000 euron lisäyksen vuotuisiin radan kunnossapitokustannuksiin. Kustannusten kasvu muodostuu vaihteiden kunnossapitotarpeesta sekä radan ja rata-alueen kunnossapito- ja huoltotoimenpiteistä.

Hankkeen rataosuus aiheuttaa 40 vuoden poistoajalla tasapoistoina 200 000 euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

Hankkeen ratasähköosuus aiheuttaa 20 vuoden poistoajalla tasapoistoina 100 000 euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

HSL:n perussopimuksen perusteella 50 % investoinnin poistoista (noin 100 000 euroa/vuosi) ja 50 % laskennallisista korkomenoista (40 vuoden aikana yhteensä noin 5 000 000 euroa, laskentakorko 5 %) voidaan laskuttaa HSL:ltä. HKL palauttaa HSL:ltä laskuttamansa 50 % laskennallisen korkomenon ns. infran korkotulona kaupungille.

Loppuosa poistoista (noin 100 000 euroa vuodessa) ja investoinnin rahoittamisesta aiheutuvat todelliset noin 4 300 000 euron korkokulut laina-aikana (korkokanta 3 % ja laina-aika 25 vuotta) jäävät kaupungin liikenneliikelaitoksen infratukena maksettavaksi. Pasilan raiteistomuutosten vaikutus HKL:lle maksettavaan kaupungin tukeen on keskimäärin 100 000 euroa vuodessa.

Lisäksi osa HSL:ltä laskutettavasta 50 % poisto-osuudesta ja 50 % laskennallisesta korosta kiertyy vuosittain käytön mukaisesti kaupungin maksettavaksi HSL:n maksuosuuden kautta noin 50 % poisto-osuudesta ja laskennallisesta korosta katetaan lipputuloilla ja loppuosa kohdistuu kuntaosuuteen.

Pasilan raiteistomuutosten HKL:n osuuden kokonaisvaikutus Helsingin kaupungin käyttötalouteen arvioidaan olevan keskimäärin 200 000 euroa vuodessa (HSL:n maksuosuus ja HKL:n saama kaupungin tuki yhteensä).

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää hankesuunnitelmista, joiden kustannusarvio ylittää 10 miljoo-

31.05.2021

Asia/16

naa euroa. Kaupunginhallitus on 12.6.2017 § 665 päättänyt, että liikennelaitoksen johtokunta päättää tilahankkeista, joiden hankesuunnitelman mukainen arvonlisäveroton kustannusarvio on enintään viisi miljoonaa euroa. Kun hankeen kustannusarvio ylittää 5 miljoonaa euroa on päätösvalta kaupunginhallituksella.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma, Pasilan raiteistomuutokset
- 2 Pasilan raiteistomuutokset, tekninen laajuus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Liikenneliikelaitos

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 12.05.2021 § 75

HEL 2021-004787 T 08 00 02

Esitys

Johtokunta esitti kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi Pasilan raiteistomuutoksien rakentamisen ja ratasähkötöiden hankesuunnitelman 8.4.2021 esityksen mukaan niin, että hankkeen arvonlisäveroton kokonaishinta sisältäen suunnittelun, rakennustyöt ja hankkeeseen sisältyvät erillishankinnat sekä toteutuksen aikaiset laajuusmuutokset on enintään 9,85 milj. euroa hintatasossa maaliskuu 2021.

Esittelijä

vs. yksikön johtaja
Mikko Asikainen

Lisätiedot

Mikko Asikainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 22492
mikko.asikainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566